

ACHTERGROND OPINIEPEILING

VLEESCONSUMPTIE VERMINDEREN, MILIEUSCHADE BEPRIJZEN EN BIOLOGISCHE LANDBOUW BEVORDEREN

Een veelgehoorde redenering in de discussies over veehouderij in ons land is dat de vooruitgang naar een kleinere diervriendelijke veehouderij wordt tegengehouden doordat consumenten het te vanzelfsprekend vinden dat er veel en goedkoop vlees geproduceerd wordt. Maar is dit echt waar? Greenpeace zocht het uit! Wat blijkt? Ruim tweederde van de Nederlanders is bereid minder vlees te eten om het milieu te ontzien. 70% vindt dat er voor de natuur meer moet worden geïnvesteerd in biologische veehouderij en nog eens 59,2% vindt dat biologische productie in het algemeen moet worden verhoogd, zelfs als het voedsel daardoor duurder wordt. Voor 68,6% van de ondervraagden is het een goed idee om de afgewentelde milieukosten door te berekenen ook als dat leidt tot hogere vleesprijzen. Opvallend is dat hiervoor steun is van mensen van bijna alle politieke kleuren, inclusief alle regeringspartijen. Er is dus niet alleen veel draagvlak voor een kleinere veestapel in Nederland, zoals blijkt uit 'Achtergrond opiniepeiling – Groot draagvlak voor minder vee', mensen zijn bereid daarvoor ook zélf in actie te komen én een hogere prijs te betalen.

De belangrijkste conclusies uit deze opiniepeiling zijn:

- 1 Mensen zijn zelf tot actie bereid: men wil de eigen consumptie van vlees aanpassen om het milieu te ontzien;
- 2 Om beter voor de natuur te zorgen moet biologische veehouderij worden bevorderd, vindt een overgroot deel van de ondervraagden. Ook is een meerderheid voor de bevordering van biologische productie in bredere zin, ook als dat leidt tot hogere voedselprijzen.
- 3 Er is brede maatschappelijke steun voor het opnemen van kosten van milieuschade in de prijs van vlees – ook bij de kiezers van de regeringspartijen.

Noodzakelijke krimp van vlees- en zuivelconsumptie

De consumptie van dierlijke eiwitten door Nederlanders wordt geschat op 77 kg vlees (karkasgewicht, dus inclusief botten etc.) en 107 kg zuivel (kaas, boter en melk) per persoon per jaar (in 2016 en 2017).

In het Greenpeace-rapport 'Minder is meer' berekenden wetenschappers dat om de wereld ecologisch en rechtvaardig te kunnen voeden, de wereldwijde consumptie van vlees en zuivel in 2050 gehalveerd moet zijn. Daarbij gingen

ze uit van wetenschappelijke studies over onder meer de ecologische draagkracht van de aarde, de doelen om rampzalige klimaatverandering af te wenden en een gezond voedingspatroon. Een wereldwijde halvering van de consumptie van dierlijke eiwitten betekent dat in 2050 iedere wereldburger nog ongeveer 16 kg vlees per jaar kan eten. Reductie van de zuivelconsumptie met 50% leidt tot een geschat verbruik van zuivelproducten wereldwijd van 33 kg per hoofd van de bevolking per jaar in 2050.

Ook de de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur concludeerde in het rapport 'Duurzaam en Gezond' dat voor een duurzaam en gezond eetpatroon een verschuiving naar minder dierlijke en meer plantaardige eiwitten gewenst is. Kortom: plantaardig eiwit is de toekomst, waardoor vlees in 2050 bijna van de menukaart verdwenen zal zijn.

Vee-industrie zorgt voor grote maatschappelijke kosten

Het Planbureau voor de Leefomgeving publiceerde kort geleden de verkennende policy brief 'Monetaire milieuschade in Nederland', waarin de jaarlijkse financiële milieuschade van de veehouderij in Nederland wordt geschat tussen de 4,5 en 5 miljard euro. Deze schade wordt veroorzaakt door de uitstoot van methaan, lachgas en ammoniak.

© Greenpeace

De analyse ‘De echte prijs van vlees’ door CE Delft concludeert dat de Nederlandse consumptie van vlees zorgt voor 4,5 miljard euro maatschappelijke kosten. Als álle maatschappelijke kosten zouden worden meegerekend, zou de prijs van varkensvlees 53% hoger zijn. Rundvlees is gemiddeld 40% te goedkoop en de prijs van kippenvlees zou 26% moeten stijgen om de maatschappelijke kosten te dekken.

Ook de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur wijst op de irrealiteit van de lage kosten van vlees. De externe effecten zijn niet of nauwelijks in de prijzen verdisconteerd. Daarom stelt de Raad voor om prijsprikkels in te voeren die ervoor zorgen dat de werkelijke prijs wordt betaald en consumenten betere keuzes gaan maken.

1 Mensen zijn bereid minder vlees te eten om het milieu te sparen.

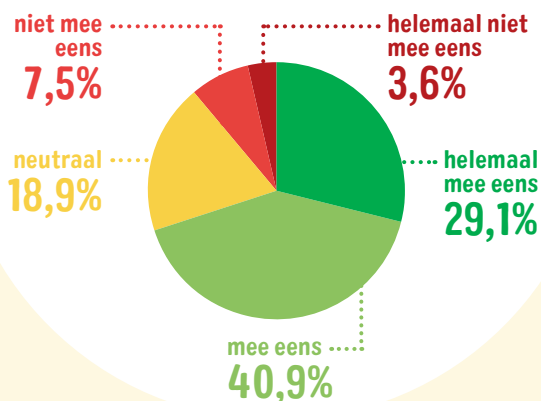
Ruim tweederde (67,5%) van de ondervraagden zegt bereid te zijn minder vlees te eten om de schade aan het milieu te beperken. Opvallend daarbij is dat mensen met bijna alle politieke voorkeuren dit aangeven. Stemmers op GroenLinks en Partij voor de Dieren spannen de kroon – 91,9% van de GroenLinks-stemmers en 92,8% van de PvdD-stemmers zegt bereid te zijn voor het milieu minder vlees te eten. Maar ook stemmers op de regeringspartijen CDA en ChristenUnie willen deze stap zetten. Bij het CDA is 58,4% het eens met de stelling en 23,9% oneens en bij de ChristenUnie is 77,6% van de stemmers het eens en 7,5% oneens.

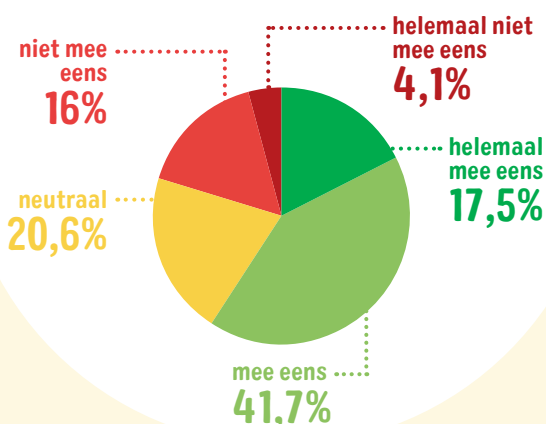
2 MEER BIOLOGISCH

Er bestaat een grote maatschappelijke steun voor bevordering van biologische landbouw en veehouderij. Om de natuur beter te beschermen, vindt 70% van de Nederlanders dat er beter in biologische veehouderij geïnvesteerd kan worden dan in grootschalige veehouderij. Slechts 11,1% is het hier niet mee eens. Gevraagd naar bevordering van biologische voedselproductie in bredere zin dan enkel dierlijke producten, antwoordt 59,2% dat biologische productie moet worden verhoogd, zelfs als de voedselprijs stijgt. Om consumenten een handje te helpen, kan de politiek een rol spelen door erop te sturen dat alle producten voor de werkelijke prijs – dus inclusief de milieukosten – worden aangeboden.

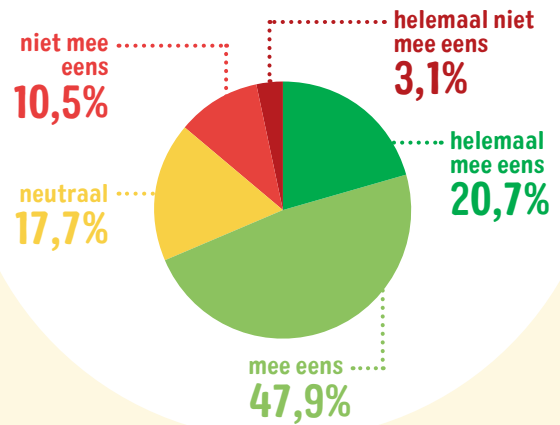
'Om de natuur te beschermen moet er meer worden geïnvesteerd in biologische veehouderijen, in plaats van in grootschalige veehouderijen'

'Biologische voedselproductie moet worden verhoogd, ook als dit leidt tot hogere voedselprijzen'

'De kosten van schade aan het milieu moeten worden meegerekend, ook al stijgt de prijs van vlees hierdoor'

3 Milieukosten moeten worden doorberekend

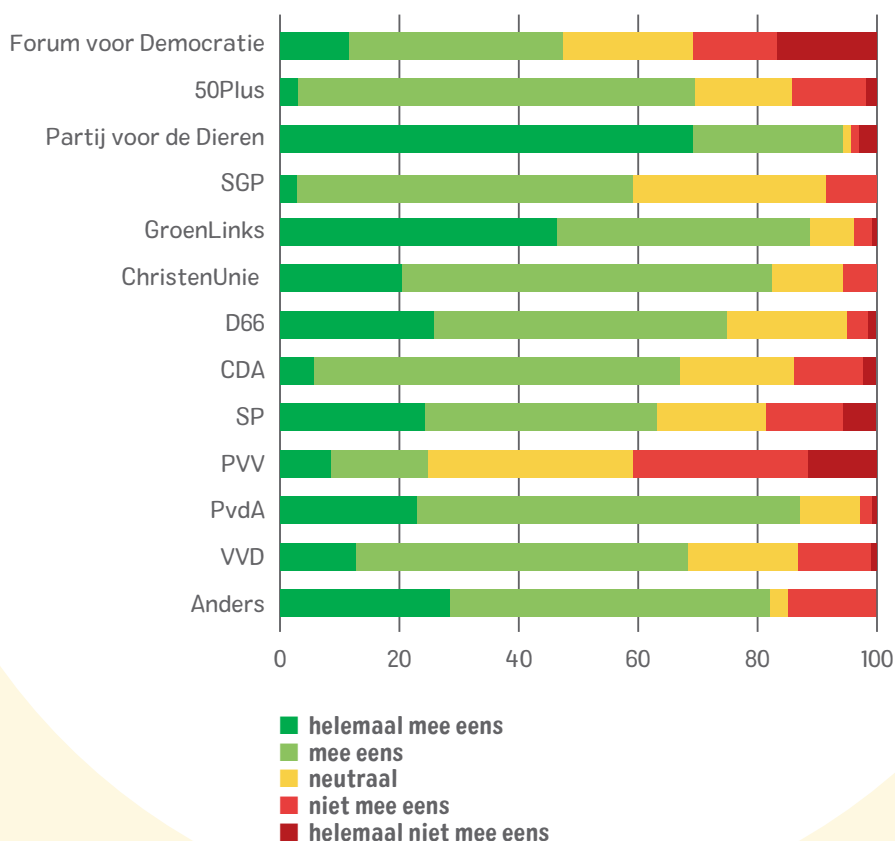
Ook bij de beantwoording van de vraag over het doorberekenen van de milieukosten in de eindprijs van vlees springt het brede maatschappelijke draagvlak in het oog. De overgrote meerderheid (68,6%) van de Nederlanders is het hiermee eens. Daarbij is expliciet gevraagd wat men ervan vindt als daardoor de prijs van vlees voor consumenten stijgt. Slechts 13,6% van de Nederlanders is hierop tegen.

De stemmers op de regeringspartijen zijn het in grote meerderheid eens met het incorporeren van nu veelal op de maatschappij afgewentelde milieukosten. Daarnaast valt op dat maar een heel klein deel van de kiezers van regeringspartijen het oneens is met deze maatregel. Bij het CDA is 67% van de stemmers het eens en 13,8% oneens met de stelling. Bij VVD 68,3% eens en 13,2% oneens, bij ChristenUnie maar liefst 82,4% van de achterban eens en 5,6% oneens en bij D66 74,9% eens en slechts 5% van de stemmers oneens.

Een grote meerderheid van de stemmers op de regeringspartijen is voor het doorberekenen van de milieukosten in de prijs van vlees.

'De kosten van schade aan het milieu moeten worden meegerekend, ook al stijgt de prijs van vlees hierdoor' –

Welke partij stemden respondenten bij de Tweede Kamer verkiezingen in 2017

Dit opinieonderzoek is uitgevoerd door Kieskompas door middel van een online questionnaire en heeft een respons van 4.730 personen. Het panel van Kieskompas is groot en omvat alle groepen van de Nederlandse samenleving, maar toch zijn sommige groepen hierin ondervertegenwoordigd, en sommige oververtegenwoordigd. Om de resultaten van de analyse representatief te maken zodat uitspraken over alle politieke achtergronden mogelijk zijn, is daarom een weging uitgevoerd op de resultaten van het panel.

GREENPEACE

© Juli 2018
 Stichting Greenpeace Nederland
 Postbus 3946
 1001 AS Amsterdam
 0800 422 33 44
 info@greenpeace.nl
 www.greenpeace.nl/veestapel

